Jan-Niklaaskoor
50 jaar
1965
2015

Magnificat

zaterdag 21 februari 2015
20 uur kerk Essenbeek Halle

Jan-Niklaaskoor, Samaveda, Harteklop,
Bhagensemble

Het is met een zekere fierheid en een warm gevoel dat we vandaag kunnen terugblikken op 50 jaren vol herinneringen aan mooie, sfeervolle, drukke, gezellige, adembenemende en ook soms wel wat stormachtige dagen in het bestaan van het Jan-Niklaaskoor.

50 jaar met een non-stop programma van muzikale creativiteit voor iedereen die zich innig met de muziek verbonden wil voelen.

50 jaar van onvergetelijke muzikale momenten op eigen bodem en ver uitstralend naar andere windstreken!

50 jaar van onvergetelijke uitstappen en reizen waarop we heel wat beleefd, bekeken en bezongen hebben.

50 jaar activiteiten waarbij het samenzijn, de vriendschap, het sociaal engagement altijd innig met de muziek verweven zijn, waar ook na de repetities en tijdens menig Sint-Ceciliafeest iedereen kan genieten en zich opgenomen voelen in één grote familie.

50 jaar waarin het Jan-Niklaaskoor haar eigenheid te danken heeft gehad van aan de familiale leiding, van vader op zoon en schoonzoon overgedragen, waar eenzelfde geestdrift en bezieling van uitstraalt.

Kortom, een plek waar men blij en enthousiast muziek beoefent, waar het al 50 jaar goed is te vertoeven en waar men zich als mens echt mens voelt.

Voorzitter,

Hilde Verheylewegen

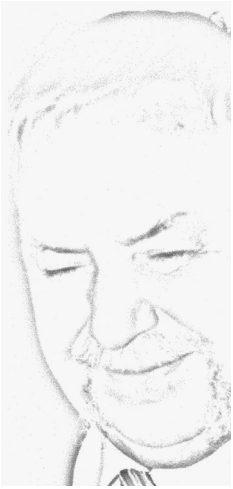
Even de geschiedenis induiken. Wie was Jan-Niklaas Devillé?

Devillé, Jan-Niklaas, pseudoniem Jan Stroevens °Essenbeek (Halle), 25 maart 1888, † Brussel, 6 januari 1965; burgemeester, organist, koorleider, zanger, publicist, componist.
Oudste zoon van Jean Baptiste Devillé, de eerste koster van Halle-Essenbeek, en tevens stichter van het (mannen-)kerkkoor aldaar.
Twee andere zonen, Henri en Joseph, werden later ook koster-organist, resp. te Aalst (Heilig Hart) en Lembeek.
Jan-Niklaas studeerde notenleer, piano, orgel en harmonie aan de muziekacademie in Halle, contrapunt en fuga aan het Koninklijk Conservatorium in Brussel. Hij volgde in 1910 als koster en koorleider zijn vader op, die toen meer dan 50 jaar actief was geweest. Hij was tevens voorzitter van het toenmalige "muziekconservatorium" in Halle en van 1947 tot zijn dood in 1965 burgemeester van deze stad.
Hij bouwde zijn kerkkoor uit tot een cantorij in de geest van Heinrich Schütz en voerde er zowel eigentijdse en eigen werken mee uit als stijlvolle oude polyfonie.
Met zijn mooie tenorstem zong hij ook meestal zelf de rouwmissen. Hij werd bekend door zijn Nederlandse vertaling van de opera 'Joseph' van Etienne N. Méhul (1763-1817).
Jan-Niklaas Devillé was ook publicist. Van het sluikblad 'De Vrijschutter" schreef hij tijdens de eerste wereldoorlog met de hand de eerste exemplaren en liet het vervolgens verspreiden in steendruk. Ook in 1941 verscheen het als eerste Belgische sluikblad opnieuw. Het werd met de hulp van familieleden over heel Vlaanderen verspreid. Het had een hoge standing en was verfraaid met gedichten en tekeningen.
Jan-Niklaas Devillé componeerde religieuze en profane liederen, o.a. De profundis (Bundel 1) voor tenor (of cello) en orgel, Jesu Salvator mundi voor tenor en orgel, Pie Jesu voor tenor, bas of bariton en orgel; Maria, g'hebt mijn hert bekoord voor tenor en piano, Oneindigheid (1958) voor sopraan en piano, H. Agatha voor tenor en orgel, e.a. Op woorden van Maria Lories schreef hij Morgenbede, Avondstond (1938), Herfst in 't Woud (1938), Kinderogen (1939) en O, Moeder lief(1939), alle voor sopraan en piano, De Doodsklok (1939) voor twee gelijke stemmen en piano.

Op eigen tekst componeerde hij 't Is Lente (1914), In de maan, voor tenor en piano, alsook Vooruit het Christenheir, tweestemmig koorlied met piano, Hoe schoon...!, voor sopraansolo en gemengd koor, piano en strijkers.
Tot zijn koorwerken behoren Stabat Mater voor vierstemmig gemengd koor a capella, O, Crux ave voor soli (sopraan, tenor, alt) en gemengd koor gecomponeerd ter gelegenheid van de inhuldiging van de kruisweg, geschilderd door Jef Colruyt in de parochiekerk van Essenbeek- Halle. Als aanklacht tegen het opkomend bolsjewisme schreef hij na de eerste wereldoorlog Bolchevisme, toneelspel met zang. Hij liet zijn werk nooit uitgeven, alhoewel een aantal composities zeker ruimere bekendheid verdienen.
Zowel zijn composities als zijn literaire werken werden in 2005 gearchiveerd bij het AMVC*-Letterenhuis in Antwerpen.

Na zijn overlijden in 1965 nam zijn zoon Jan Devillé (°1931, † 2009) het koor over en dirigeerde het tot 2005. Ondertussen had hij het verder uitgebouwd tot een volwaardig, vierstemmig koor met een breed repertoire waaronder werken van Jan-Niklaas. Jan lag ook aan de basis van een Jeugdmuziekschool en een Kantateorkest, die samen met het koor werden ondergebracht in de Jan-Niklaasstichting. Hij was grotendeels autodidact, maar hij volgde wel cello en zang aan de Muziekacademie van Halle. Later werd hij muziekleraar, o.a. aan het Heilig-Hartinstituut te Halle.
Onder zijn leiding werd in 1982 een langspeelplaat opgenomen met werken van C. Hacquart, H. Schütz, J. van Berchem, T. L. da Vittoria, J. Arcadelt..
Het koor verzorgde optredens en concerten in binnen- en buitenland o.a. de Notre-Dame Parijs, de Dom van Aken, de Dom van Keulen, Reims, Colmar, Wenen, Poznan, Krakow, Auschwitz, Boedapest, Freiburg, Lviv (Oekraïne), Delft, Rijsel. Het koor verzorgde optredens en concerten in binnen- en buitenland, o.a. in de Notre-Dame te Parijs, de Dom van Aken en de Dom van Keulen. Ze waren ook te gast in Reims, Colmar, Poznan, Krakow, Auschwitz, Boedapest, Freiburg, Lviv (Oekraïne), Delft en Rijsel.

*Archief en Museum voor het Vlaamse Cultuurleven – Letterenhuis".

Jan Devillé

In 2005 heeft Jan het dirigeerstokje doorgegeven aan zijn schoonzoon Dirk Ottoy die toen reeds 30 jaar begeleider was van het koor. Na zijn studies aan het Lemmeninstutuut werd hij er aangesteld als leraar harmonie en praktische harmonie. Hij is thans directeur aan de stedelijke Servaisacademie te Halle.
De stichting geniet de hoge waardering van het koninklijkhof. Het verzorgde meermaals met koor en orkest de herdenkingsviering voor koning Boudewijn evenals de uitvaartplechtigheid van prinses Liliane en prins Alexander.

JUBILEUMCANON

Dirk Ottoy

Ons jubelconcert bezingen wij met

Ecce quam bonum et quam jucundum — Gregoriaans

De Profundis — Jan-Niklaas Devillé
Adriaan Mertens

Meine Seele erhebt den Hernn — G.F. Telemann

Sign — G. Fr. Haendel
met Harteklop en Samaveda

Maketume papa — Afrikaanse canon
Harteklop en Samaveda

Jubileumcanon — muziek: Dirk Ottoy
samen zingen — tekst: Leo Vander Elst

Dona Nobis Pacem — Heinz Lau

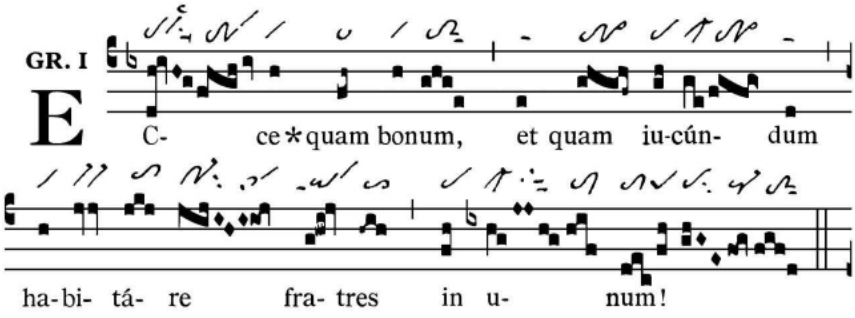

Magnificat in D — J. S. Bach

"Ecce quam bonum et quam jucundum"

"Ecce quam bonum et quam jucundum" is een "Gradualegezang", in oudere tijden gezongen door een solist of een klein koortje, tussen de Lezing en het Evangelie, en wel op een "trede" (Lat. gradus).
Het stukje staat in D, met A als dominant ("tenor" in de gregoriaanse terminologie), een interval dat van bij de aanhef al oplicht.
Als je goed luistert hoor je de ondertoon van vreugde er zo uitstijgen, evenals het druipen van de koninklijke olie op de baard van Aäron de tekst uit psalm 133 maakt deel uit van de zgn. " trapliederen", die de vreugde uitzingen van het volk, dat vanuit een vreemd land mag opgaan naar de thuisstad.
En ook voor ons mag het vandaag een heuglijke dag zijn.

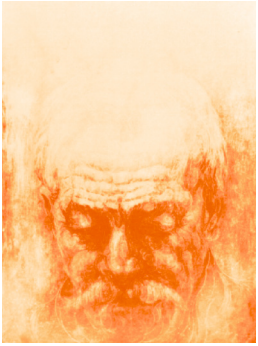
De profundis

De profundis clamavi ad te Domine
Domine exaudi vocem meam
Requiem aeternam dona ei Domine,
Et lux perpetua luceat ei sempiternam

Uit de diepte roep ik tot u, HEER,
Heer, hoor mijn stem
Geef hem eeuwige rust, o Heer
En laat het eeuwig licht op hem schijnen

Het eerste deel komt uit psalm 130.
Het is een smeekbede tot God.
Deze psalm is een van degene die worden gebeden voor een overledene, en de aanhef wordt vaak gebruikt als epitaaf.
Het tweede deel komt uit de begintekst van de dodenliturgie.

Uit de diepte roep ik, Heere,
Hoort, ik bidde U, naer myn stem!
Vertaling van Guido Gezelle

J.N. Devillé

Meine Seele erhebt den Hernn

Chorus	Meine Seele erhebt den Herrn, und mein Geist freuet sich Gottes, meines Heilandes,
Aria (Sopraan)	Denn er hat seine elende Magd angesehen. Siehe, von nun an werden mich selig preisen alle Kindeskind.
Chorus	Denn er hat große Ding an mir getan der da mächtig ist und des Name heilig ist.
Aria (Alt)	Und seine Barmherzigkeit währet immer für und für, bei denen, die ihn fürchten.
Chorus	Er übet Gewalt mit seinem Arm, und zers treuet, die hoffärtig sind, in ihres Herzens Sinn. Er stößet, die Gewaltigen vom Stuhl und erhebt die Niedrigen.
Aria (tenor)	Die Hungrigen füllt er mit Gütern und läßt die Reichen leer. Er denket der Barmherzig keit, und hilft seinem Diener Israel auf.
Aria (bass)	Wie er geredt hat unsern Vätern, Abraham und seinem Samen ewiglich.
Chorus	Lob und Preis sei Gott dem Vater und dem Sohn und dem Heiligen Geiste, wie es war im Anfang, jetzt und immerdar und von Ewigkeit zu Ewigkeit. Amen.

G. Ph. Telemann

Dit is zijn Deutsches Magnificat in G voor soli, koor, altblokfluiten, violen en generaalbas. Dit Magnificat wordt overspoeld door een stromende melodie, aangrijpend, verrassend en altijd opgewekt. Het is gesteld in een glasheldere harmonie. De aria's zijn gekenmerkt door een soepele vlotheid. Dit Magnificat in G heeft niettegenstaande de diafane en vloeiende beweging toch een bijzonder intieme charme over zich.

Heinz Lau

Het stuk “Dona Nobis Pacem” is een motet voor een cantusfirmuskoor (hier vertolkt door Harteklop en Samaveda) en twee vijfstemmige gemengde koren. De cantus firmus is gebaseerd op een canon van Clemens non Papa op de tekst “sanctus”. Na een drievoudige vraag in crescendo door de twee vijfstemmige koren zet het cantus-firmuskoor het thema in. Na de tweede inzet van het thema door het CF-koor wordt de melodie in canon overgenomen door de twee andere koren. Na een ietwat vloeiender middendeel waarbij de beide koren dialogeren op melodische kernen vanuit de cantus firmus, zet het kinderkoor in het slotgedeelte het thema nogmaals in begeleid door de dialogerende koren die het geheel naar een hoogtepunt leiden.

Duitse componist
°8 september 1925 in Stettin, † 21 juni 1975 in West-Berlijn.

Hij studeerde compositie aan de musikhochschule te Hamburg later bij W. Mahler alsook bij Paul Hindemith aan de Universiteit van Zürich. In 1963 volgde hij improvisatie en compositie aan de Pedagogische Universiteit Berlijn .

Hij componeerde een aantal liederen, canons en koorwerken, waaronder een in 1952 in Hamburg opgevoerde Kerstmisvertelling.
Het koorwerk “Dona Nobis Pacem” behoort tot zijn bekendste werken. Verder componeerde hij instrumentale stukken,
waaronder ook kamermuziek.

Heinz Lau

Magnificat

We zeggen en schrijven 5 mei 1723. Johann Sebastian Bach (1685-1750) is in Leipzig om er zijn contract als cantor van de Thomasschool te ondertekenen. Vijf jaar eerder was hij aangesteld als kapelmeester aan het prinselijke hof van het vorstendom Anhalt-Köthen. Wegens de afnemende interesse voor muziekvan zijn broodheren in muziek was hij al een tijdje actief op zoek naar een nieuwe job met nieuwe muzikale uitdagingen. Zijn derde poging was succesvol, ook al was hij maar de derde keuze van zijn toekomstige werkgevers, na Georg Philipp Telemann (1681-1767), die na lang aarzelen besloot om muziekdirecteur in Hamburg te blijven, en Christoph Graupner (1683-1760), een oud-leerling van de Thomasschool die door zijn baas gedwongen werd op post te blijven als kapelmeester in Darmstadt.

De Thomasschool had een eeuwenlange koortraditie, en moest in Bachs tijd instaan voor het opluisteren van de liturgische diensten op zon- en feestdagen in de vier belangrijkste kerken van Leipzig.

Uit de vijfenvijftig leerlingen van de school dienden er vier koren te worden gevormd. Alleen de beste zangers mochten aantreden in de Thomaskirche en de Nicolaikirche. De koorrepetities gingen door op maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag. 's Zaterdags werd er samen met de instrumentalisten gerepeteerd voor de muzikale interventies bij de liturgie op zondag. Tijdens zijn eerste jaren in Leipzig werkte Bach harder dan ooit: hij zou in die periode vijf volledige jaarcycli componeren van cantates die een wezenlijk onderdeel uitmaakten van de protestantse eredienst, samen ongeveer driehonderd stuks. Hij was verre van de enige barokcomponist die zo productief was: van Georg Philipp Telemann en Johann Kuhnau (1660-1722), Bachs voorganger in Leipzig, is bijvoorbeeld geweten dat zij respectievelijk twaalf en veertien jaarcycli hebben geschreven. Qua originaliteit is Bach echter onovertroffen gebleken.

De laatste maanden van zijn debuutjaar als Thomascantor wijdde Bach aan het componeren van zijn eerste grote koorwerk, een vijfstemmig Magnificat. Deze lofzang van de zwangere Maria uit Lc.1, naar aanleiding van een bezoek aan haar eveneens zwangere nicht Elisabeth, sluit traditioneel de vespers af.

Martin Luther behield dit lofgebed als wezenlijk onderdeel van de vespers in de liturgie van de evangelische kerk.

In Leipzig werd het meestal in een Duitse vertaling gezongen ('Meine Seele erhebt den Herren') in de gregoriaanse minder gebruikelijke 'tonus peregrinus'-toonaard. Met kerkelijke feesten werd de Latijnse tekst gezongen, in een concertante uitvoering met koor, soli en instrumentaal ensemble. Bachs Magnificat in Es (BWV 243a) weerklonk voor het eerst met Kerstmis, op 25 december 1723, tijdens de vespers in de Nicolaikerk en op tweede kerstdag opnieuw, dit keer in de Thomaskerk.
In het begin van de jaren 1730 reviseerde Bach de oorspronkeijke versie van zijn Magnificat. Naast een transpositie naar D groot, de natuurlijke toonaard voor de meer gebruikelijke trompetten waar hij mee werkte, verving hij de blokfluit door traverso, gaf hij de fluiten een belangrijker rol en bracht hij ettelijke correcties aan.
Het Jan-Niklaaskoor en het Bhagensemble brengen het Magnificat in deze gereviseerde versie (BWV 243).

Qua opbouw vertoont het werk enkele interessante aspecten. In het eigenlijke Magnificat worden de koorstukken gevolgd door drie groepen voor soli. In het laatste deel van elke groep neemt het aantal zangers telkens toe, dus:

(a) koor
(b) groep die afsluit met een stuk voor één solist (sopraan 1)
(c) koor
(d) groep die afsluit met een duet (alt, tenor)
(e) koor
(0 groep die afsluit met een terzet (sopraan 1, sopraan II, alt)
(g) koor

Magnificat

Magnificat anima mea Dominum,
Mijn hart prijst hoog de Heer,

Bach opent zijn Magnificat met spetterend vuurwerk: een bruisend concertant drieluik waarin een koorgedeelte omsloten wordt door twee uitgebreide instrumentale tutti's. De aanhoudende melismen van zestiende noten creëren een vreugdevolle sfeer. Gebroken drieklanken, kwart- en octaafsprongen zijn uitdrukking van macht en lofprijzen.

Et exultavit

Et exultavit spiritus meus
in Deo salutari meo.
Van vreugde juicht mijn
geest om God, mijn Redder,

Fragment uit het openingskoor in Bachs handschrift:
In een aria voor sopraan en strijkers, op het ritme van een menuet, wijkt de uitbundige stem van het volk voor de ingetogen vreugde van Maria. De opstijgende gebroken drieklank herinnert aan het openingskoor, maar bestrijkt hier hoogstens een septiem en schildert het 'juichen van vreugde'. Het tweeëndertigsten-huppeltje, eerst in de bas en vervolgens ook in de eerste violen, is een karakteristiek vreugdemotief dat bij Bach steeds in opgewekte stukken opduikt.

Quia respexit

Quia respexit humilitatem
ancillae suae;
ecce enim ex hoc beatam
me dicent omnes generationes
daar Hij welwillend neerzag op de kleinheid
Zijner dienstmaagd.
En zie, van heden af prijst
elk geslacht mij zalig.

De aria vormt een intieme, contemplatieve dialoog tussen sopraan en oboe d'amore. 'Humilitas', muzikaal vormgegeven in dalende melodische lijnen, is wellicht niet te interpreteren als deemoed of nederigheid maar veeleer volgens de Lutherse invulling van het begrip, m.n. als de onaanzienlijke en verachte toestand waarin Maria verkeerde. Juist die zou Bach hier hebben uitgebeeld met de door tijdgenoten als hard en schrijnend ervaren overmatige seconden (vaak op de tweede tel van de maat) en kleine septiemsprongen in de hobomelodie.
'Omnes generationes', de laatste twee woorden van het vers, worden geschilderd in een monumentaal en dramatisch fugato. De inzet van het koor en orkest op de slotnoot van de aria ontneemt hobo en sopraan als het ware het woord. Zij kunnen hun zin niet afmaken, maar worden in de rede gevallen door een opgewonden menigte van generaties die zich verdringen om de Maagd te prijzen. Bach laat geen retorisch middel ongebruikt om de massaliteit der aanstormende geslachten te schetsen. Binnen drie maten hebben alle stemmen, elk door een instrumentale partij versterkt, het 'omnes'-thema ingezet, waarvan de stampende achtsten permanent hoorbaar zullen blijven. Het is alsof Bach wil zeggen dat er werkelijk geen enkel moment in de geschiedenis meer zal zijn waarop de lof van Maria niet vernomen wordt.
Ook het idee van overlappende generaties die enige tijd met elkaar samenleven wordt treffend in beeld gebracht: iedere 'omnes'-inzet begint voordat de vorige stem het 'generationes' heeft voltooid. Nadat het thema aanvankelijk, zoals gebruikelijk, op de tonica en de dominant is ingezet, volgen er vanaf maat 5 zeven zich diatonisch opstapelende thema-inzetten, op alle zeven tonen van de toonladder, het gehele octaaf bestrijkend. In het muzikaal retorisch vocabularium van Bachs tijd betekent zoiets altijd: de gehele ruimte vullend, alles omspannend, overal in doordringend. Vanaf maat 15 herhaalt Bach dit zelfs met tien diatonisch opeenvolgende inzetten. Dan volgen er Cis-inzetten op een zevenmaal herhaald dominant septiemakkoord van het orkest, culminerend in een imposante binnenfermate, de enige in het Magnificat. Met dit ‘half-slot’ beklemtoont Bach dat, zelfs wanneer je denkt dat de geschiedenis is beëindigd, er toch altijd weer nieuwe generaties volgen.

Quia fecit

> Quia fecit mihi magna qui potens est,
> et sanctum nomen eius.
> *omdat aan mij Zijn wonderwerken deed Die machtig is,*
> *en heilig is Zijn naam.*

Ondanks de 'wonderwerken' en de 'macht' geeft Bach hier geen geweldige machtsdemonstratie maar schrijft hij een kleinschalige aria met enkel bassolist en continuo. De bas is weliswaar steeds de stem die macht symboliseert, en ook het hardnekkige ostinato van de continuo drukt onverzettelijkheid uit. In de vier maten van het continuothema vallen de grote sextsprongen op. Ook zij illustreren 'magna' en 'potens'. Terwijl de bassolist met majesteitelijke melismen op dit thema varieert, wordt het thema zelf acht keer vrijwel ongewijzigd door de continuo herhaald. Enkel de zesde keer worden kop en staart verwisseld.

Et misericordia

> Et misericordia [eius] a progenie in progenies
> timentibus eum.
> *Barmhartig is Hij van geslacht tot geslacht*
> *voor hen die Hem vrezen.*

Het 12/8-ritme geeft aan dit gracieuze duet voor alt en tenor, met een begeleiding van strijkers con sordino en twee daarmee unisono spelende fluiten, een pastoraal timbre. Het woord ‘timentibus’ verwijst in dit stuk naar de eerbied en het ontzag van Maria, die zich uitverkoren weet. Het godvrezende wordt benadrukt door o.a. de opmerkelijke, telkens terugkerende melodie van de ‘kloppende’ lamento-bas. Ook de toonherhaling en de schrijnende chromatiek in de laatste maten van de zangpartijen beelden de vreze Gods treffend uit.

Fecit potentiam

> Fecit potentiam in brachio suo,
> dispersit superbos mente cordis sui.
> *Hij toont de kracht van Zijn arm,*
> *slaat trotsen van hart uiteen.*

'Fecit potentiam' is een scharniermoment in Bachs Magnificat: centraal in het werk staat Gods afkeer van de menselijke hoogmoed. Bach werkt dit thema muzikaal uit in een overweldigende koorfuga op een ostinate basfiguur, een 'tumultmotief' dat tweemaal per maat herhaald wordt. Het fugathema verbeeldt de macht, zoals ten andere ook de octaafsprongen in de continuo. Het strekt zich telkens uit over vier maten, omspant anderhalf octaaf en wordt achtereenvolgens geïntroduceerd door tenoren, alten, tweede sopranen, bassen en eerste sopranen. Bij elke nieuwe inzet weerklinken fanfareachtige, homofone klankblokken van de overige stemmen. Na de vijf koorinzetten komen fluiten en eerste trompet nog met een zesde thema-inzet. Intussen ondermijnen snelle, vluchtige bewegingen de orde in de fuga: de verstrooiing in de muziek illustreert het uiteenjagen van de hoogmoedigen ('dispersit superbos'), waarmee met een bijtend verminderd-septiemakkoord komaf wordt gemaakt.
Er is veel gespeculeerd over Bachs triomfalistische zetting van de woorden 'mente cordis sui', met de versierende slotcadens van de trompet. Waarom zoveel nadruk op de 'overleggingen des harten' van de hoogmoedigen die God verstrooit? Bach kende Latijn maar was wellicht ook op de hoogte van de vertaalfout ('sui') in de Latijnse Vulgaattekst. De Luthervertaling volgde ten andere wel het Griekse origineel, waaruit blijkt dat het hier wel degelijk de overleggingen van de hoogmoedigen en niet die van God betreft. En Bach wist zeker ook dat Luther die menselijke 'overleggingen des harten', d.i. het vermogen tot redelijkheid en verstandig oordeel, precies als een machtige, bevrijdende en vernieuwende kracht beschouwde, waarop alle regels en wijze raad gebaseerd dienen te worden, mits niet hoogmoedig, t.t.z. dogmatisch, gebruikt maar kritisch, twijfelend en liefdevol. Vandaar dat Bach deze 'overleggingen des harten' met de krachtigste muzikale middelen juist positief onderscheidt van de hoogmoed.

Deposuit

> Deposuit potentes de sede et
> exaltavit humiles.
> *Heersers ontneemt Hij hun troon,*
> *en geringen verheft Hij.*

In dit trio voor tenor, strijkers unisono en continuo illustreert de muziek de twee contrasterende frasen: het vernederen, van de troon stoten ('deposuit') van de machtigen met een neerwaarts motief en het verheffen ('exaltavit') van de armen met een langzaam opkrabbelend zestiendenmotief. Met de parmantige stappen en het sprongmotief op 'potentes' schildert Bach tegelijk de macht en het afkalven daarvan.

Esurientes

> Esurientes implevit bonis,
> et divites dimisit inanes.
> *Die hongeren overlaadt Hij met gaven,*
> *en rijken zendt Hij heen met lege handen.*

De alt wordt in deze serene, contemplatieve aria begeleid door een pizzicato bas en twee parallel gevoerde fluiten, die met een syncopisch motiefje de vreugde van de gevoede hongerigen uitdrukken. De muziek is ook hier weer gebouwd op contrast, tussen 'implevit' met een loopje omhoog en 'dimisit' met een loopje omlaag. Wanneer de rijken met lege handen, 'inanes', worden heengezonden, zwijgen de fluiten midden in hun slotcadens. Ook het slotakkoord is leeg: uitsluitend een kale, ongeharmoniseerde mi in de bas.

Suscepit Israel

> Suscepit Israel puerum suum,
> recordatus misericordiae suae.
> *Zijn dienaar Israël heeft Hij zich aangetrokken,*
> *gedachtig Zijn barmhartigheid.*

Dit terzet voor de hoogste drie stemmen is een soort koraalbewerking waarbij de zangers een ingewikkeld contrapuntisch vlechtwerk van elkaar imiterende stemmen weven. De strijkers spelen unisono een baslijn en daarboven reciteert de hobo een cantus firmus in lange notenwaarden.

Men verwacht hier een protestantse koraalmelodie maar krijgt de voor de toenmalige Leipzigers dadelijk herkenbare aanhef van het Duitse Magnificat te horen, in de negende gregoriaanse psalmtoon, de tonus peregrinus, zoals die gezongen werd tijdens de gewone, niet-concertante, zaterdag- en zondag-vespers. Omdat in die toonaard de reciteertoon verschilt in de voor- en nazin, 'zwerft' de melodie doorheen twee verschillende oude kerktoonsoorten. Ze bestrijkt daardoor alle tonen van wat in de moderne tonale denkwijze een kleine tertstoonladder heet. Dat maakt ten andere dat Bach de melodie in tonale composities, zoals dit terzet en zijn eigen Duits Magnificat (Cantate 10 uit 1724), kon verwerken. Waarom duikt het melodisch citaat precies hier, in het 'Suscepit Israel', op? Het is misschien ter illustratie van 'recordatus': zoals wij, toehoorders, ons herinneren wat we wekelijks tijdens de vespers zingen, zo herinnert God zich zijn kinderen, zijn 'dienaar Israël'.

Sicut locutus est

sicut locutus est ad patres nostros,
Abraham et semini eius in saecula.
voor eeuwig jegens Abraham en zijn geslacht,
zoals Hij had gezegd tot onze vaderen.

De muziek bij dit slot van de eigenlijke 'lofzang van Maria', Le. 1,55, contrasteert door zijn formele en objectieve karakter met de drie voorafgaande elegante, contemplatieve delen. De verwijzing van de tekst naar onze voorvaderen en naar Abraham en zijn nakomelingen heeft Bach geïnspireerd om zelf ook terug te kijken naar zijn eigen muzikale 'voorvaderen' in Leipzig: het stuk is geschreven in een ouderwetse a capella fugatische stijl, die de toehoorders van de muziek van Bachs voorgangers wellicht vertrouwd in de oren zou hebben geklonken. In een strenge vijfstemmige canon met enkel continuobegeleiding volgen de koorstemmen elkaar op na telkens vier maten, van laag tot hoog, met een melodie die de hele tekst in dertien maten omspant. Stemmen die klaar zijn met het thema herhalen er fragmenten van. Als ook de eerste sopranen klaar zijn klinkt een drievoudig homofoon Abraham'. Enigszins onverwacht heffen de sopranen vervolgens een dalende reeks lange noten aan, waarin men de laatste regel van het kerstkoraal 'Vom Himmel hoch' kan herkennen. De veelvuldige herhaling van 'semini eius' verwijst ten slotte naar de talrijke generaties die deel zullen hebben aan het heil.

Gloria

Gloria Patri et Filio,
et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio,
et nunc et semper,
et in saecula saeculorum. Amen.
Ere zij de Vader en de Zoon
en de Heilige Geest.
Zoals het was in het begin,
en nu en altijd,
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Het Magnificat wordt besloten met de ‘grote doxologie’, die uit twee delen bestaat. Na elke massieve Gloria-exclamatie bouwt het koor met triolenbewegingen een harmonische spanning op voor elk van de leden van de Drievuldigheid: Vader, Zoon en Heilige Geest. Voor de Geest, die uit de hemel afdaalt, zijn de bewegingen neerwaarts gericht. De monumentale akkoorden van het drievoudige Gloria en de driemaal drie maten met triolen beklemtonen uiteraard de goddelijke Drieëenheid. In het tweede deel keert Bach letterlijk terug naar het begin van het werk: bij de woorden ‘Sicut erat in principio’ herneemt hij in een drastisch gecomprimeerde samenvatting de muzikale thematiek van het feestelijke openingskoor. Hiermee is de cirkel helemaal rond, een laatste sterk staaltje van Bachs artistiek meesterschap.

Kinderkoor Harteklop

Iyana Paesmans, Jules Allardin*, Helena Devos, Siebren Tordeurs*, Ilias Thils*, Eveline Vannerom*, Nanouck Geerts*, Hanna Van Cutsem, Lissa Paesmans, Hanne Cleymans, Miriam Gaertner,
Lore Lamote, Mirthe Mazur, Yseult Paquay, Emile Allardin*, Elias Zoufoudi, Nette Brantegem.

Jeugdkoor Samaveda

Dana Khapko, Karolien Aerts, Wilge De Cneef, Heike De Cneef, Anaïs De Geyseleer, Gilian Geerts*, Rose Gaertner, Sofie Vannerom*, Mattijs Frimout, Toon Debraekeleer*, Ines Zoufoudi,
Tobias Ottoy, Kobe De Cneef, Julie Beutels.

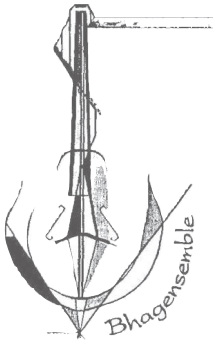
Schola Turnepiensis

Dolf Denayer, Philip van Meurs, Fons Eggers, Maurice Serkeyn, Jos Stoop, Jef Ocula, Robert Speltinckx, Leo Vander Elst, Mark Van der Veken, Frank Dhondt, Willy Bauters, Eugène Carlier*.

* zingen dit concert niet mee.

Kinderkoren olv.: Gerda Blondeel
Schola Turnepiensis olv.: Vik Devis
Bhagensemble
Algemene leiding:
Dirk Ottoy

Viool	Stefaan Willems Dick Nieuwenhuis Ruth Vanoudenhove Geneviève Ernould Valentijn Demesmaeker Roeland Devillé Lode Bert Herwig Proesmans
Altviool	Katelijne Devillé Karina Staripolsky
Cello	Halewijn Devillé Muriel Sarramona
Contrabas	Sus Herbosch
Traverso	Dominique Leroy Pascale Simon
Hobo	Katarzyna Sokolowska Hendrik Deboutte
Blokfluit	Dietske Devillé Aleidis Devillé
Fagot	Flora Padar
Trompet	Niranjan Wijewickrema Elena Torres Montoya Bert Mees
Pauken	Thomas Plessers
Orgel	Wouter Dekoninck

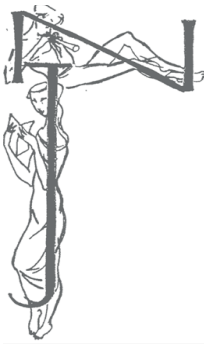
Sopranen Nicole Appelmans, Katelijne Devillé, Liliane Degelaen, Linda Degelaen, Aleidis Devillé, Dietske Devillé, Agnes Cleiren, Katelijne Devillé, Lieve Erkelbout, Camilla Fagoo, Elly Temmerman, Anne-Marie Vankelegom, Ria Leemans, Anne-Marie Vanlulle, Mieke Wilmaers

Alten Vicky Degrève, Yolande Deweer, Jiayi Mertens, Yolanda Pulinx, Hilde Verheylewegen, Gaby Winderickx, Jozee Willekens, Kitty Deckx, Ilse Belsack, Andrea De Reuse, Brigitte Renson, Veerle Borremans, Inge Dooremont

Tenoren Willy Bauters, Eugène Carlier*, Fons Eggers, René Hannaert, Jef Ocula, Robert Colphijn, Maurice Serkeyn, Leo Vander Elst, Guy Demunter, Jan Ophalvens, Marc Van der Veken, Frank Dhondt

Bassen André Cleiren*, Mark Destryker, Dolf Denayer, Koen Devillé, Vik Devis, Adriaan Mertens, Laurens Mertens, Jos Stoop, Philip van Meurs, Robert Speltincx*, Joost Belsack, Freek Belsack

Solisten Sieglinde Baeyens, sopraan
Julie Plas, sopraan
Eunice Arias, alt
Joris Bosman, tenor
Adriaan Mertens, bariton
Jean Guy Devienne, bas
Wouter Dekononck, orgel

Op dit jubelconcert naar aanleiding van 50 jaar koor en tevens een herdenking aan Jan-Niklaas Devillé, vermelden we graag enkele namen van kleinkinderen en achterkleinkinderen van Jan-Niklaas die de muziek mee beleven in de Stichting die zijn naam draagt.

*Katelijne Devillé, sopraan koor**
*Koen Devillé, bas koor**
*Aleidis Devillé, blokfluit/sopraan koor**
*Katelijne Devillé, altviool**
*Roeland Devillé, viool**
*Halewijn Devillé, cello**
Adriaan Mertens, bas koor°
Laurens Mertens, bas koor°
Dietse Devillé, blokfluit/sopraan koor°
Katelijne Devillé, sopraan koor°
Wouter Dekoninck, orgel°
kinderkoor:
Tobias Ottoy°
Ines Zoufoudi"
Elias Zoufoudi"

** Kleinkind van Jan-Niklaas.*
° Achterkleinkind van Jan-Niklaas.
" Achter achterkleinkind van Jan-Niklaas.

Na het concert bieden wij u graag een gratis drankje aan
in onze thuishaven het Mierennest
Lotsesteenweg 33 1653 Dworp

Wil je op de hoogte gehouden worden van onze activiteiten? Laat het weten door een mailtje te sturen naar janniklaasstichting@skynet.be. Bezoek onze website www.jan-niklaasstichting.be.

Dank en denk aan onze sponsors en sympathisanten.

Burgemeester Dirk Pieters.
Kapper Didier Schoofs Sint Genesius Rode
Garage Citroën VANDERGUCHT BVBA Halle
Bakkerij LILIANE Dworp
Bierhandel TORDEURS P. Halle
Apotheek DERIDDER Buizingen
LA DRAGEE Halle
Apotheek TANGHE BVBA Halle
Apotheek FOLLON Sint-Genesius-Rode
KUNSTKORF Lot
Belfius Leeuw en Zoniën CVBA Drogenbos
CARPE DIEM, papier- en dagbladhandel Dworp

Onze sponsorlijst werd afgesloten op 15 februari 2015

CRESCENDO MUSIC
uw speciaalzaak voor muziekpartituren en toebehoren.

DELHAIZE Proxy
Proxy Essenbeek
Nijvelsestwg 538
1500 Halle
Tel. 02/356.17.88
Fax: 02/356.22.29
ma. 14:00 - 19:00
di.-vrij. 8:30 - 19:00
zat. 8:30 - 18:00
zon. 8:30 - 12:00

Brouwerij 3 Fonteinen
3fonteinen
info@3fonteinen.be
Hoogstraat 2a
1650 Beersel
http://www.3fonteinen.be

Kapsalon DANNY
C. Verhavertstraat 69
1500 HALLE
Gesloten op maandag en dinsdag
Op afspraak
Tel. 356.04.61

Aveve Tuincentrum
Lagneau Richard
Hallesteenweg 169
1640 St.-Genesius-Rode
02 380 29 99
AVEVE

Bruno & Ann
KEURSLAGER
BEENHOUWERIJ • TRAITEUR • BOUCHERIE
maandag, gesloten/fermé le lundi
van dinsdag tot vrijdag/du mardi au vendredi: 8-18.30
zaterdag/samedi: 8.30-18.30
zondag/dimanche: 8.30-13.00
Fonteinstraat 19 Rue de la Fontaine
St-Genesius-Rode 1640 Rhode-St-Genèse
Tel. + Fax : 02 380 55 64

Vanderlinden J. Design
GRANIET
MARMER
BLAUWE STEEN
Massieve grachtsteen
in blauwe steen
Keuken werkbladen
Salon tafel
Badkamers
Vensterbanken
Vloeren
Dorpels voor deuren & vensters
Douche tuts in blauwe steen
Alsembergsesteenweg 1078 ◦ 1632 Alsemberg - Beersel
Tel. 02/380.10.01 ◦ Fax 02/380.39.93 ◦ www.vanderlinderj.be ◦ info@vanderlinderj.be

Natural flower design
Laarheidestraat 228
1650 Beersel
T/F 02 380 26 27
www.naturalflower.be

Crelan
Je Makelaar
Tel: 02/356.11.13
Yves@Schoriels.be
Zakenkantoor
Schoriels
Bank en verzekeringen
Dworpsestraat 1 1651 Lot

Sympathisant

ROUWCENTRUM
Mertens Berni
Winkel: Claesplein 17 a
Funerarium: Stevens Dewaelplein 15 a
1502 Lembeek
tel. 02/356 67 20
gsm 0475/64 39 42
Afscheid nemen doe je niet zomaar
Wij staan voor u klaar, dag en nacht, zeven dagen op zeven

Coiffure Inn
Quetstroeyelaaan 36
1500 Halle

Garage De Laat N.V.
TOYOTA
Bergensesteenweg 706b
1600 Sint-Pieters-Leeuw
delaat@toyotabelgium.net

Century 21
Pro Domo

Start 65
Turnvereniging
BUIZINGEN

Crelan
Kantoor Patrick Mosselmans
Bank Verzekeringen Kredieten
Fonteinstraat 5 1640 Si-Genesius-Rode
Tel: 02/359.04.60 email pnm@pnm.be
FSMA 13733 AB

KBC
Bank & Verzekering

PRAYON
Gansbroekstraat 31a
2870 Ruisbroek
www.prayonbenelux.be
Verdeler chemische produkten

telenet center
studio spector center
Woudec
www.studiowoudec.be
Zoniënwoudlaan 46 Av. de la Fôret de Soignes

Steeds welkom op ons

Lenterestaurant 7, 8, 9 maart 2015

Pannenkoekenbak 31 mei 2015

Herfstrestaurant 3, 4, 5, oktober 2015

in Hoeve Mierennest Lotsesteenweg 33,1653 Dworp

Rouwcentrum
PARTOUS
Alsembergsteenweg 1001 - 1652 Alsemberg
Tel. 02 325 10 96 - Gsm 0494 18 85 71 (24/24u)
info@partous.net - www.partous.net

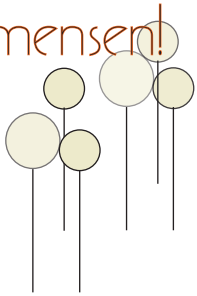
Stijn Dekoninck
Klavecimbels & Orgels
Cembalo & Organo
Ambachtelijke vervaardiging
Restauratie
Herstelling
Onderhoud
Verhuur
Stemming
Pianostemming
Het Houtem 19
B-1650 Beersel
Belgium
M. +32 (0)479 97 33 28
T. +32 (0) 2 360 14 34
F. +32 (0) 2 360 14 34
www.cembalo.be

Een concert organiseren kan men niet alleen.
Samen maken we er iets moois van, en daarom dank aan iedereen die op de een of andere manier zijn steentje bijdegragen heeft dit mogelijk te maken.

Pastoor Jos Van Campenhout
Onze podiummaker Dolf
Podiumplaatsers Fons, Laurens, Adriaan, Jos, Aleidis e.a.
Koen om altijd zijn bestelwagen ter beschikking te stellen
Vik voor het stikken van de sjaaltjes
Vic, Dirk, Hilde, Katelijne, René voor de teksten
Helpers bij de receptie, inkom kassa en programmaboekjes
Het Bhagensemble
Onze kinderkoren
Onze koorzangers
Onze solisten
Onze voorzitter
Onze dirigenten
Ons publiek
U die hier aanwezig bent vanavond

Dank U wel lieve mensen!

Onze activiteiten tijdens het feestjaar 2015

Feestelijke zitting
zaterdag10 januari 2015 om 15 uur
in “de Moriaan”
Witteweg 20, 1652 Alsemberg

Valentijnsconcert
zaterdag concert door ensembles van onze jeugdmuziekschool
14 februari 2015 19 uur
in de Boesdaalhoeve
Toekomstlaan 32b
1640 Sint-Genesius-Rode

Koorfeest 50 jaar Jan-Niklaaskoor
zaterdag 21 februari 2015 om 20 uur
in de parochiekerk van Essenbeek-Halle

Slotconcert
van onze Jeugdmuziekschool
zondag 31 mei 2015
in Provinciaal Vormingscentrum Hanenbos, Dworp.
janniklaasstichting@gmail.com

Feestelijk concert
Georganiseerd door de Koninklijke Harmonie Sinte-Cecila
uit Halle naar aanleiding van hun 225-jarig bestaan
zaterdag 14 november 2015 om 20 uur in de Sint-Martinus Basiliek van Halle
op het programma: Marialiederen van Fr. Servais, P. Benoit en tijdgenoten en het prachtige Magnificat van J.S.Bach in D

Zingen.. muziek.. enkele beschouwingen..

God respecteert me als ik werk, maar heeft me lief als ik zing.
Rabindranath Tagore

Goede muziek dringt makkelijk in het oor en verlaat maar moeilijk het geheugen
Sir Thomas Beecham

Het beste middel om aan de lelijkheid en de domheid van onze tijd te ontkomen is onder te duiken in onsterfelijke muziek van Vivaldi, Bach, Händel, Mozart, Beethoven en Brahms. Wat een heerlijke wereld van schoonheid ter beschikking.
Max Wildiers